

8. ŠTYRI ZÁKLADNÉ OBLASTI ŽIVOTA CIRKVI

Cieľ

Cieľom je oboznámiť študentov so štyrmi základnými oblasťami života Cirkvi, ktoré sú *liturgia* (bohoslužba), *martyria* (svedectvo), *diakonia* (služba) a *communio* (spoločenstvo). Sú to základné piliere, na ktorých nielen v prvokresťanských časoch, ale v každej historickej epoche spočíva život Cirkvi. Na tomto základe sú vypracované tiež hlavné dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu – vieroučná konštitúcia *Lumen gentium* – *Svetlo národov*, konštitúcia *Sacrosanctum Concilium* – *O posvätnnej liturgii* a pastorálna konštitúcia *Gaudium et spes* – *Radosť a nádej*. Tieto základné oblasti majú byť však vlastné i každému kresťanovi.

Obsah

Cirkev sa veľakrát vracia svojim spätným pohľadom do prvokresťanských čias. Tam totiž nachádza často inšpiráciu pre svoje pôsobenie i v súčasnosti. K takémuto pohľadu sa odhodlal aj Druhý vatikánsky koncil (1962-1965), keď vo svojom dokumente o Cirkvi predstavil život Cirkvi, ktorý spočíva v štyroch základných oblastiach:

1. **Liturgia (bohoslužba)** – je to oblasť života Cirkvi, uprostred ktorej sa slávi verejná bohoslužba Cirkvi, ktorá nie je vyhradená iba duchovenstvu a veriaci by boli len pasívnymi divákmi. Každá liturgická činnosť je spoločný úkon celého hierarchicky usporiadaného spoločenstva veriacich. To bolo i príčinou liturgickej obnovy v 70-tich rokoch 20. storočia. Zaviedlo sa slávenie sv. omše v národných jazykoch, povzbudzovanie k častému prijímaniu Svätosti Oltárnej, ponúknutie veriacim bohatší stôl Božieho slova (časté čítanie Svätého písma). Táto liturgická obnova je opodstatnená, pretože v slávení Eucharistie vrcholí a pramení všetka činnosť Cirkvi. Tak ako prví kresťania sa zúčastňovali na modlitbách a na lámaní Chleba, tak aktívna a častá ma byť i prítomnosť veriacich na celej svätej omši, hlavne v nedeľu a zasvätené sviatky. Slávenie liturgie (sv. omše, verejných modlitieb a adorácií...) i pre veriacich sa stáva zdrojom a prameňom vitality a odhodlanosti ku kresťanskému životu. Prostredníctvom liturgie Cirkev človeku sprostredkúva predovšetkým Božiu milosť a stretnutie s Bohom. A tak *prežívanie viery vyúsťuje v slávenie*.
2. **Martyria (svedectvo)** – prvokresťanské časy boli vo veľkej miere poznačené až do Milánskeho ediktu (r. 313) rozsiahlym prenasledovaním kresťanov. Z tohto obdobia Cirkev pozná veľa obdivuhodných svedectiev vyznania viery, ktoré boli potvrdené až po preliatie krvi. Svedčia o tom životné príbehy mnohých mučeníkov a mučenic z tohto obdobia. Starokresťanský spisovateľ Tertulián sa vyjadril, že „krv mučeníkov

sa stala semenom nových kresťanov“. Tieto heroické príklady svätcov totiž strhávali aj ďalších ľudí k vyznávaniu a prežívaniu kresťanskej viery. A to na základe ich obdivuhodného svedectva života. Ak v dnešnej dobe zvlášť v misijných krajinách prichádza k takýmto situáciám. Všetci kresťania, ktorí sú posilnení z liturgie, sú povolani k svedectvu – martýriu. I keď v ich živote to nemusí viesť až mučeníctvu, avšak martýriu je potrebné chápať ako svedectvo, obeť a dosvedčenie pravosti našej viery. Martýria je teda svedectvo Božieho ľudu v každodenných životných situáciách. Preto sa zdôrazňuje, že *pravosť viery (ortodoxia)* má ísť ruka v ruke v zhode *s pravosťou kresťanského života (ortopraxou)*.

3. **Diakonia (služba)** – Cirkev vo svojej histórii sa neustále musí pozerat' na Krista. To je tvár, o ktorej s Máriou treba uvažovať. Cirkev vo svojom zakladateľovi Ježišovi Kristovi vidí najvyšší ideál a vzor pre svoje vlastné poslanie. A toto poslanie Cirkvi je postavené na základe služby. Tak ako Ježiš Kristus neprišiel dať sa obsluhovať, ale slúžiť (porov. Mk 10, 45; Mt 20, 28), tak sa i Cirkev stáva pre ľudí *služobníckou spásy*. Tento služobný charakter má byť však vlastný všetkým veriacim, pretože na ňom je založené prežívanie pravosti kresťanského života – „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili“ (Mt 25, 40). Veriaci pri vydávaní *svedectva*, že sú Kristovi, majú teda zároveň druhým ľuďom pomáhať a slúžiť. Je poslaním každého kresťana pomôcť tým, ktorí to potrebujú. A to nielen tým, ktorí sú chudobní a biedni materiálne, ale i tým, ktorí sú chudobní a biedni duchovne. Každý kresťan má byť pre iných podnetom, vzorom a svetlom k pravosti a zmysluplnosti života.
4. **Communio (spoločenstvo)** – Čo je Cirkev? Je to jedna zo základných otázok. A odpoveďou je, že je to spoločenstvo. Spoločenstvo veriacich a pokrstených ľudí, ktorí vytvárajú jednu Božiu rodinu. V kruhu tohto *spoločenstva* sa slávi *liturgia*, ono má vydávať spoločným i osobným životom *svedectvo*, a vložiť svoje schopnosti, vlohy a poslanie do *služby* všetkým ľuďom. Toto spoločenstvo veriacich však nemôže byť uzavreté akoby do ulity (*ad intra* – do vnútra seba), ale musí byť otvorené navonok (*ad extra*). To je dôvod, prečo Cirkev vo svojom poslaní vydáva veľkú aktivitu pri ohlasovaní Kristovho evanjeliového posolstva prostredníctvom evanjelizačného a misionárskeho úsilia, prostredníctvom katechizácie a posilňovaniu viery u ľudí a vo svete. Spoločenstvo veriacich v duchu vzájomnej lásky má tak vytvárať *zhodu jedného srdca a jednej mysle*.